

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมจัดการเพื่อมิให้สัตว์เลี้ยงตกเป็นสัตว์ไม่มีเจ้าของ
ชื่อผู้เขียน	ร้อยตำรวจเอกศุภโชค บุญเจริญ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์พนิจ ทิพย์มณี
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันมีสัตว์เลี้ยงหลากหลายชนิดมากมายในประเทศไทย ทั้งที่นำเข้ามาจากต่างประเทศและเพาะเลี้ยงเองในประเทศ การเลี้ยงสัตว์บางประเภทไม่เหมาะสมกับภูมิประเทศของประเทศไทย แต่กฎหมายไทยมิได้กำหนดขั้นตอนหรือรูปแบบของการเลี้ยงสัตว์ทั่วไปไว้ ขอเพียงแค่มียุติก็สามารถที่จะซื้อสัตว์ดังกล่าวไปเลี้ยงได้แล้ว เช่น การเลี้ยง งูกรีนแมมบ้า ซึ่งมีข่าวว่าหลุดออกมาจากบ้านของคนในช่วงน้ำท่วมใหญ่ปี 2554 โดยงูดังกล่าวยังไม่มีเชลล์รักษาในประเทศไทยและเมื่อสัตว์ดังกล่าวสร้างความเสียหายหรือความเดือดร้อนรำคาญผู้อื่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433 กำหนดให้ เจ้าของหรือผู้ควบคุมดูแลสัตว์เป็นผู้รับผิดชอบค่าเสียหายที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดปัญหาว่า สัตว์ดังกล่าวยังคงสร้างความเสียหายขึ้นอีกเนื่องจากพฤติกรรมธรรมชาติของสัตว์เลี้ยงนั่นเอง เจ้าของสัตว์เลี้ยงที่มีปัญหาเหล่านี้ จึงได้นำสัตว์เลี้ยงไปปล่อยตามที่สาธารณะหรือวัด เพื่อเป็นการสละกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินดังกล่าว โดยไม่ได้เป็นเจ้าของสัตว์ดังกล่าวอีกต่อไป ทำให้สัตว์ดังกล่าวกลายเป็นทรัพย์สินที่ไม่มีเจ้าของ เมื่อเกิดความเสียหายจากสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของขึ้น ก็จะทำให้ไม่สามารถที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ใดและใช้กฎหมายใดในการบังคับใช้ จึงทำให้ต้องตกเป็นพัวพันสำหรับผู้ที่มีความเสียหายนั่นเอง ซึ่งหากให้มีการสละความเป็นเจ้าของในสัตว์เลี้ยงได้อย่างง่ายดายโดยไม่มีการควบคุมจัดการ ก็จะทำให้จำนวนของสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายในประเทศไทย มีกำหนดไว้เป็นความผิดทางอาญา ในกรณีของการห้ามปล่อยสัตว์ร้าย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 377 เท่านั้น ไม่รวมถึงสัตว์เลี้ยงทั่วไป ซึ่งแม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 29 ให้อำนาจแต่ละท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นของตนเองเพื่อที่จะควบคุมการเลี้ยงสัตว์ เช่น ข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 โดยประกาศให้กรุงเทพมหานครเป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข อันจะมีผลห้ามมิให้ปล่อยสุนัขออกมา

ในเขตกรุงเทพมหานคร แต่เนื่องจากข้อบัญญัติดังกล่าวมิได้มีลักษณะเป็นการบังคับโดยทั่วไป เป็นเพียงมาตรการในแต่ละท้องถิ่นและไม่มีการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการเลี้ยงสัตว์และกำหนด บทลงโทษอย่างชัดเจน ปัญหาเจ้าของละทิ้งสัตว์เลี้ยงจึงยังมีอยู่อย่างมากมายและเป็นการเพิ่มจำนวน สัตว์เร่ร่อนที่เคยมีเจ้าของมากขึ้นเรื่อยๆ

ดังนั้น มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมจัดการเพื่อมิให้สัตว์เลี้ยงตกเป็นสัตว์ไม่มี เจ้าของ ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะว่า ควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้กับสัตว์เลี้ยง เช่น การลงทะเบียนให้กับ สัตว์เลี้ยง หรือ การขอใบอนุญาตในการเลี้ยงสัตว์ หรือ กำหนดแนวทางปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่อย่าง ชัดเจนและกำหนดให้การปล่อยสัตว์เลี้ยงโดยลำพังมีโทษทางอาญา วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่ได้ศึกษา รวมไปถึงการเลี้ยงสัตว์เพื่อการค้าหรือการพาณิชย์แต่อย่างใด

Thesis Title	Legal Measures on the Control to prevent Pets from becoming Animals without Owners
Author	Pol. Cap. Supachoke Booncharoen
Thesis Advisor	Associate Professor Pinij Thipmanee
Department	Law
Academic Year	2012

ABSTRACT

Nowadays there were many kinds of pets in Thailand both imported and domestically bred. Some kinds of pets could not get along well with the landscape of Thailand. Moreover, Thai law did not prescribe the procedure or system for domesticating general animals, just had enough money anyone could afford them. For example, the domestication of Green Mamba snakes which the news spread that they escaped from the house during the big flood in 2554 B.E. There was no serum for medical treatment for the mentioned snakes in Thailand. When the mentioned animals caused damage or disturbance to other people, the Civil and Commercial Code, Article 433, prescribed that the owner or the person who undertook to keep the mentioned animals had to pay the compensation. The problem was that the mentioned animals still caused damage due to its natural behaviour, the owners, thus, abandoned their pets in public places or temples to waive the right of ownership of the mentioned effects and no more were the owners of such pets. The mentioned pets became the effects without owners. When the damage incurred by such animals without owners, the damages could not be claimed and no law to be enforced for such situation, the injured person, therefore, had to suffer such damage by his/her own. If the waiver of right of ownership in pets could be done easily without the controlling measures, it would cause continually increasing number of animals without owners.

From the study, it is found that the law in Thailand prescribing the criminal penalties for leaving fierce animals is Criminal Code, Article 377 only which excludes the case of general pets. Although the Public Health Act B.E. 2539, Article 29 authorized each local administration to issue its own local provisions to control pets, such as Bangkok provisions regarding the control of nurture or abandonment of dogs B.E. 2548 announcing that Bangkok is the controlling area of

the nurture and abandonment of dogs resulting in the prohibition of dog abandonment in Bangkok, the mentioned provisions do not obliged persons in general because they are just the local provisions and there is no publication of the process of the animal nurture and the explicit penalties. Therefore, the problems on abandonment of pets considerably remain and the number of stray animals is increasing.

Therefore, for legal measures on the control to prevent pets from becoming animals without owners, the researcher opinionates that the rules for pets should be specified such as the registration of pets, the permit of pets nurture, the explicit guideline for the officials and the criminal penalties for leaving their pets alone. This thesis excludes the study on animal nurture for trade or commerce.